

Nap

Észlelő	Észl.	Műszer
Áldott Gábor (Budapest)	1 pr	8 L
Farkas László (Budapest)	7 v	10 L
Hadházi Csaba (Hajdúhadház)	5 v,r	16 T
Iskum József (Budapest)	9 v,Hα	10 L
Kren, Gustav (Zágráb, HR)	17 pr	13 L
Patyi Sebestyén (Budapest)	1 f	15 L
Prehoffer Elemér (Budapest)	11 pr	8 L
Ravaszb Bálint (Gyopárosfürdő)	4 pr, r	5 L
Szeiber Károly (Budapest)	1 pr	7,2 L

Észlelések száma: 56

Észlelt napok száma: 23

Foltcsoport MDF: 6,8

Fáklyamező MDF: 5,3

Protuberancia MDF: 4,4

Rövidítések: v= vizuális módszer, r= részletrajz, f= fotó, pr= projekciós módszer, H= H α észlelés, tá= táblázatos adatok, j= jegyzet, AA= aktív terület, MDF= átlagos napi gyakoriság, PU= penumbra, U= umbra, CM= centrálmeridián.

Szeptemberben is magas volt a napaktivitás, de a nagyméretű csoportok száma csökkent. Viszont több olyan terület volt, ahol kis térrészen több foltalmaz fejlődött ki. Szép idő volt egész hónapban, mégis harmadára esett vissza az észlelések száma, de lehet, hogy csak késnek a beküldők. Alig készült részletrajz, ezzel átestünk a ló túlsó oldalára, mivel korábban a pozíciós észlelés volt hiánycikk. A pozícióészlelések első számú forrása az Áldott G., Iskum J., Kren G., Szeiber K., Vaskúti Gy. „összeállítás” csapat. Jó lenne, ha a többiek több részletrajzot ill. vizuális azonosítást készítenének. Ezeket jól tudnánk hasznosítani a fényhíd programban is. Szép észleléseket küld pl. Hadházi Csaba, aki minden AA-ról készít részletrajzot.

Az augusztus 28-án kelt D típusú AA szeptember 3/4-én van a CM-en. Fő foltjai csaknem összeérnek, szabálytalanok, és U szerkezetük is folyton változó. Maximális hosszát még a CM-átmenet előtt érte el 2-án, 172 ezer km-rel, szélessége 48 ezer km, alig változik. 9-én a peremhez érve a vezetőt fényes fáklyamező övezi, csak a PU látszik szakadozottan, az U-kat fáklyák takarják (Hadházi Cs.). 10-én nyugszik, nem tér vissza.

Az a nagy folt sem tért vissza, amelyik szeptember 1-jén nyugodott 31°-on. Viszont az előzőt követő foltalmazból kialakult nagyobb folt visszatért, pontosan 27,5 napos forgási időt betartva. Kb. 17-én kelt, 19-én H típusú, körülötte foltkeletkezés zajlik. É-ra 31°-on egy monopolár követi végig a korongon, 19-én keletkezik előtte kb. 15°-kal egy B-C típusú AA. Mind ez idő alatt a fő folt is változik, K-Ny irányban három nagyobb U-t tartalmaz, 22-én a legfejlettebb, É-ra és K-re is foltok övezik. 23-án vonul át a CM-en, átmérője 50 ezer km. 28-án eltűnnek körülötte a pórusok, a PU csak 2-3 U-t tartalmaz, így nyugszik 30-án. Felette sűrű, fényes hurok erdő (az ívek 30

ezer km magasak) és egy fényes, 90 ezer km-es magasságig követhető kitörés 14:15–14:50 UT között.

Egy folthalmaz kel 3-án, azonos hosszúságon. 3–4 AA alkotja. Kelés után a középső vezető foltja kivételével (15°) a többi rész pórushalmazokra esik 10° – 29° között. A 15° -on lévő is visszatérő (szintén 27,5 napra) az augusztus 13-án a CM-en lévő D típusú AA vezető foltja. 9-én a D-i AA vezetője PU-s lesz, 12-én csak a C típus él, ill. összeolvadtak. Így nyugszanak 15-én.

A második folthalmaz 17-én keletkezik a DK-i negyedben (-40° , -29° , -16°) egy hosszúságon, B–C–D típusok. 20-án vannak a CM-en, új folttal gazdagodnak -18° -on. 26-án is új AA alakul ki -13° -on (a Ny-i peremen), de eddigre a többi elhal.

A harmadik halmaz ezeket követte; 21-én keletkezik a DK-i negyedben egy B -23° -on. 23-án mögötte egy kis C típusú vonul, -20° -on, 24–25-én a CM-en egy B típusú AA, -17° -on. Az első kettő összeolvad, a vezető PU mérete lassan csökken, 29-én a Ny-i peremen elhal.

A hónap utolsó átvonuló csoportja 23-án kel, bipórus. 24-én C típusú, 25-én D típusú, -30° -on. Szerkezete szabálytalan, sok U alkotja, vezetőből U-szál nyúlik ki hosszan, K felé. 26-án fejlettebb, 27/28-án a CM-en, 28-án csökkenő. 30-án kicsi C típusú, valószínűleg elhal.

A hónap során feltűnően csökkent a protuberanciák száma. 23-án alacsonyan, 5° -on egy 120 ezer km-es halvány protuberancia volt a legmagasabb.

ISKUM JÓZSEF

HEGYISPORT

**hátzsákok, hálózások, sátrak,
túracipők, tájolók, Gore-Tex ruházat**

A MINŐSÉG VONZÁSA
csak öt percre a Kálvin tértől !

Budapest, IX. ker. Ráday u. 19. ☎ 217 65 36

Nyitva: hétköznap 10-18-ig, szombaton 9-14-ig